

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

Kurulumuzun 9.11.1995 gün ve 7753 sayılı kararı çerçevesinde, İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde yapılan ve İstanbul'un özellikle kuzey bölgelerindeki doğal ve kültürel değerlerinin de SİT statüsü içerisinde korunmasına yönelik çalışmalar hakkında yapılan görüşmeler ve buna bağlı olarak Kurul üyemizce yapılan 13 Kasım 1995 tarihli başvuru ve yine Kurul üyelerince yapılan hazırlıklar, harita , fotoğraf ve Kurul üyelerinin gözlem ve bilgilerinin müştereken ele alınarak, Kurulumuz yetki alanı içerisindeki Beykoz ve Sarıyer İlçe hudutları içerisindeki, ancak Boğaziçi SİT sınırı dışında kalan alanların taşıdıkları doğal ve kültürel zenginliklerin ve İstanbul açısından taşıdığı önemin değerlendirilmesi sonucunda;

1- İstanbul için 1960'lı yıllarda başlanan ve 10 yılı aşkın bir süre geniş bir araştırma ve incelemeyle sürdürülen Nazım plan çalışmaları sonucunda, Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı İstanbul Nazım Plan Bürosunca üretilerek yine Bayındırlık Bakanlığınca 29.07.1980 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren 1/50000 ölçekli İstanbul Metropoliten Alan Nazım Planında;

a) Kentin ana gelişme aksı Marmara Denizine paralel olarak doğu-batı yönünde lineer bir yerleşme düzeni içerisinde belirlenmiş;

b) Buna bağlı olarak da yine kentin kuzey kesimlerinde bulunan ve her iki yakada Karadeniz kıyılarına dek dayanan ormanlık alanlar, su havzaları ve tarım alanlarının ise korunması gerekli yeşil kuşak olarak rekreasyon ağırlıklı işlevlerle kullanılması öngörülmüştür.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

Böylece yine İstanbul'un kuzeye doğru büyümemesi ve bu bölgelerdeki doğal varlıkların ve ekolojinin korunabilmesi için söz konusu alanlarda yerleşimi özendirecek yol, köprü (3. Boğaziçi Köprüsü) Turizm tesisleri gibi kararlara da yer verilmemesi yönündeki temel Nazım Plan ilkesi 1192-1994 ve 1994-1995 dönemlerinde İstanbul Büyükşehir Belediyesinde sürdürülen revizyon Nazım Plan çalışmaları ile aynı dönemlerde Valilik tarafından hazırlanan (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü Belediye hudutları dışına yönelik Nazım Plan yenileme çalışmalarında da yine temel ilke olarak benimsenmiştir.

Nitekim son olarak 30 Ekim 1995 günü İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisince kabul edilen '1/50000 ölçekli İstanbul Metropoliten Alan Ali Bölge Nazım Planında'' yaklaşık olarak Tem otoyolu ile Karadeniz kıyıları arasında kalan İstanbul'un kuzey bölgeleri bu kesimlerde yer alan ormanlık alanlar, tarım alanları, kıyı kuşağı ve su havzalarının koruma alanları gibi doğal değerlerin korunabilmesi açısından genel yerleşme bölgesi olarak değil, yine doğal karakteri korunacak alanlar olarak kabul edilmiş ve plana böyle yansımıştır.

İstanbul'un kuzeyindeki söz konusu doğal zenginliklerin bulunduğu alanlar Karadeniz kıyı kuşağıyla birlik de nazım planlarda sürekli olarak korunmuş ise de özellikle 1980'li yıllardan sonra yine bu bölgelerde nazım plan ilkelerine aykırı olarak mevzii planların üretilip onaylanması benzer şekilde İmar Affı Yasası'na bağlanan İslah İmar Planlarının devreye sokulması , buna koşul olarak Orman Yasasında yapılan değişikliklerle özel orman alanlarında imar olanaklarının sağlanması ve tüm bunların yanısıra kaçak yapılaşmada gözlenen yoğun artışlar sonucunda bu bölgelere yönelik nazım planlardaki koruma kararları yaşama geçememiş yöredeki doğal değerler bütünü

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

Zedeleyen bir imar süreci giderek etkin ve sürekli olmaya başlamıştır.

3-Kurulumuzun yetki alanı içerisindeki Beykoz ve Sarıyer İlçe ve Mücavir Alanlarını oluşturan bölgelerde de aynı olumsuz gelişmelerin yoğunlaşarak sürdüğü ; ve yine genel nazım plan ilkelerine aykırı olarak, mevzii planlar, alt nazım planlar, islah imar planları ya da Orman Yasası'ndaki imar olanaklarıyla, bu bölgelerdeki korunması gerekli doğal değerler bütününe , koruma kaygısı taşımayan yapılaşma izinleri ve kaçak yapılaşmayla sürekli tahrip edildiği, böylece İstanbul kentinin bir bütün olarak yaşam kaynaklarını oluşturan bu bölgelerdeki tahribatın aslında sadece yöresel ölçekte değil, metropoliten yerleşme ölçeğinde olumsuz sonuçlara yol açtığı , buna karşın yine söz konusu alanların SİT statüsü içerisinde olmamasından ötürü de bütün bu gelişmelerin 2863 sayılı Koruma Yasası kapsamı dışında ve Koruma Kurulu kararları ve denetimi olamadan devam ettiği, son aylarda hem Kurul üyelerimize gelen şikayetlerde sıkça vurgulanmakta, hem de yine Kurul üyelerimizce de yakından gözlenerek, kaygıyla izlenmektedir.

4-Öte yandan, bahse konu korunması gerekli özellikler taşıyan Beykoz ve Sarıyer İlçe ve mücavir alanlarında bu olumsuz gelişmelere karşı SİT statüsü içerisinde korunabilen alanlar ise sadece Boğaziçi Gerigörünüm ve Etkilenme Bölgeleri'ni içeren Boğaziçi SİT alanı ile sınırlıdır. Ayrıca, Beykoz mücavir alan kapsamındaki Polonezköy ve yakın çevresi ise 15.07.1994 tarihinde Orman Bakanlığı'nca "Tabiat Parkı" olarak ilan edilmiş, dolayısıyla imar açısından belli bir yasal koruma disiplinine kavuşabilmiştir. Bunun dışında, yani Boğaziçi SİT alanı ile Polonezköy Tabiat Parkı dışında kalan ve Beykoz-Sarıyer mücavir alanı sınırlarının tamamını kapsayan doğal koruma alanlarında ise bölgenin taşıdığı doğal değerler bütünselliğini Koruma Yasası, Koruma Mevzuatı ve

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

Koruma Kurulu kararları disiplini içerisinde gözetip, tahribini önleyebilecek, imar ve orman mevzuatı dışında, etkin bir yasal olanak bulunmamaktadır.

5-Konuyu bütün bu planlama ilkeleri ve yasal boyutlarıyla değerlendiren Kurulumuz, yetki bölgesi içerisinde bulunan Beykoz ve Sarıyer İlçe ve mücavir alan sınırlarında, Boğaziçi SİT alanı sınırları dışında kalan ve esasen Boğaziçi SİT Alanındaki gerigörünüm bölgelerinin de doğal değerler bütünselliği açısından devamı konumunda bulunan ve bu bölgeleri doğrudan etkilemekte olan, gerek ormanlık ve diğer yeşil doku içeren korunması gerekli doğal varlıklarla kaplı, gerekse Karadeniz kıyı kuşağı ve buna bağlı değerlerle yine korunması gerekli doğal zenginlikleri içeren ve ekli haritada sınırları belirtilen bölgeleri, yukarı da özetlenen tahribatin daha fazla sürmemesi ve bölgenin doğal ve kültürel değerlerinin korunarak gelecek kuşaklara aktarılması için, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yasası'nın kapsamı içerisinde ve bu yasanın 8. ve 17. Maddelerindeki yetkilerine dayanarak, "Doğal SİT" olarak tespit, tescil ve ilan etmektedir.

Bu çerçevede;

a)Beykoz İlçe Belediyesi mücavir alanı ve ilçe sınırlarında kalan, 29.07.1980 tasdik tarihli 1/50000 ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Nazım Planında korunması gerekli doğal bölgeler olarak belirlenen, doğusu Beykoz İlçesi (Şile ve Ümraniye) sınırı, kuzeyi Karadeniz, kuzeyi ve batısı Boğaziçi SİT sınırı ve güneyi ise yine Beykoz İlçesi (Üsküdar ve Ümraniye) sınırı ile çevrili bölgenin, "İstanbul Kuzey Kesimi-Karadeniz Kuşağı-I.No'lu Doğal SİT Alanı" olarak tespit, tescil ve ilanına,

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

b)Sarıyer İlçe Belediyesi ve mücavir alanı ve ilçe sınırlarında kalan, 29.07.1980 tasdik tarihli 1/50000 ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Nazım Planında korunması gerekli doğal bölgeler olarak belirlenen, doğusu Boğaziçi SİT sınırı, kuzeyi Karadeniz, batısı ve güneyi ise Sarıyer ilçesi sınırı ile (Eyüp ve Kağıthane) çevrili bölgenin, “İstanbul Kuzey Kesimi-Karadeniz Kuşağı-II.No’lu Doğal SİT Alanı” olarak tespit, tescil ve ilanına,

c)Beykoz İlçesindeki I.No’lu Doğal SİT alanı sınırları içerisinde kalan ve daha önce imar planları bulunan ya da bulunmayan tüm alanlarla birlikte, Boğaziçi SİT sınırları dışındaki Kavacık, Baklacı, Karanlıkdere, Çavuşbaşı, Çengeldere, Soğuksu, Elmalı, Zervevatçı, Akbaba, Dereseği, Tokat, Kaynarca, Alibahadır, Halayıkdere, Çayağzı, Değirmendere, Ayvalıdere, M.Şevketpaşa, Paşamandıra, Öğümce, Cumhuriyet, Bozhane, Güllü, Kılıçlı, İsaklı, ve Polonez köyleri ve yerleşmelerindeki her türlü imar uygulamalarının ilgili kurumlarca durdurulmasına ve bu SİT kararlarıyla ilgili geçiş dönemi yapılanma koşullarının belirlenmesi ve koruma amaçlı planlamaların yapılmasıyla ilgili yasal süreçlerin başlatılmasına,

d)Yine Beykoz İlçe sınırlarını kapsayan I.No’lu Doğal SİT içerisinde kalan Elmalı Barajı ve çevresindeki içmesuyu havzaları mevzuatıyla belirlenen koruma kuşaklarında da ilgili yasa ve yönetmeliklere bağlı imar uygulamalarının durdurulmasına ve SİT Alanlarıyla ilgili geçiş dönemi yapılaşma koşulları ile buna dayalı planlama süreçlerine bağlı kalınmasına,

e)Sarıyer İlçesindeki II.No’lu Doğal SİT alanı içerisinde kalan ve daha önce imar planları bulunan

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

Ya da bulunmayan tüm alanlarla birlikte, Boğaziçi SİT sınırları dışındaki Zekeriyaköy, Demirciköy, Bahçeköy (Belde), Uskumruköy, Bentler, Kumköy, Kilyos, Gümüşdere ve Kısırkaya köyleri ve yerleşmelerindeki her türlü imar uygulamalarının ilgili kurumlarca durdurulmasına ve bu SİT kararlarıyla ilgili geçiş dönemi yapılanma koşullarının belirlenmesi ve koruma amaçlı planlamaların yapılmasıyla ilgili yasal süreçlerin başlatılmasına,

f)Kurulumuzca ,2863 sayılı yasanın 17.md.gereğince I. ve II. No'lu Doğal SİT alanlarındaki geçiş dönemi yapılanma koşullarının belirlenmesine ışık tutmak üzere;

- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan
- Beykoz, Sarıyer İlçe Belediyeleri ile Bahçeköy Belde Belediyesi Başkanlıklarından.
- İstanbul Teknik Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesinin ilgili fakülte ve birimlerinden (Mimarlık, Şehir Plancılığı, Orman, Ziraat, Arkeoloji, Sanat Tarihi Fakülte ve Bölümler)
- Çevre Bakanlığından,
- Mimarlar Odası, Şehir Plancıları Odası, Orman Mühendisleri Odası ve Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubelerinden,
- İstanbul Orman Bölge Müdürlüğünden,
- Sit alanı içerisindeki köy muhtarlıklarından,
- Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğünden,
- İller Bankası İstanbul (I.Nolu) Bölge Müdürlüğünden,
- Kültür Bakanlığı , Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünden,

Bu kararımızın tebliğinden itibaren 21 gün içerisinde yanıtlanmak üzere öneri ve görüşlerin istenmesine,

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

g) Ayrıca I.Nolu ve II.Nolu Doğal SİT alanları içerisindeki, bugüne dek onaylanan mevzii imar planları ile İslah İmar Planlarının listelerinin, plan kopyaları ve raporlarıyla birlikte ilgili belediyelerden istenmesine ve Kurulumuzca geçiş dönemi kararları belirleninceye kadar, bu planlara göre proje onayı, ruhsat, tevhid, ifraz ve her türlü imar uygulamasının yapılmaması gerektiğinin bildirilmesine,

h)Bölgedeki muhtarlıkların da imar yasasından gelen yetkilerini kullanamayacakları ve yerleşik alanlar içerisinde ve dışında yeni yapılaşmaya izin vermeyeceklerinin bildirilmesine,

i)Orman Bölge Müdürlüğüne de Orman Yasası ve mevzuatına bağlı olarak verilen ya da verilme hazırlığı içerisinde ön izin süreci yaşanan imar hakları ve yapılaşma izinlerinin SİT kararlarıyla birlikte durdurulmuş olduğunun anımsatılmasına I.Nolu ve II.Nolu Doğal SİT alanlarında bugüne dek Orman Bakanlığı ya da Bölge Müdürlüğü onayı ve izni ile başlayan yapılaşma alanlarının listesinin ilgili izin belgeleri plan ve krokileriyle birlikte Kurulumuza iletilmesinin istenmesine,

j) Bu kararla birlikte bölgede bundan böyle hiçbir ağacın kesilemeyeceği, kıyı dolgusu, hafriyat, düzenleme vb. uygulamalarının yapılamayacağı ve bölgenin doğal dokusu ile tescilli ya da henüz tescili yapılmamış kültür varlığı niteliğindeki yapı ve tesislerin (köyçilerindeki ahşap evler, eski bağ evleri, çitler, su kemerleri, çeşmeler, eski mezarlıklar, camileri dini yapı kalıntıları ve her türlü taşınmaz değerler) Kurulumuz izni olmadan yıkılamayacağı ve onarılamayacağı koşulunun da ilgili kurumlara bildirilmesine,

k) Bu kararla tespit, tescil ve ilanı yapılan ve yukarıda sınırları belirtilen I. ve II. No.lu Doğal SİT

alanları içerisinde, Doğal Sit Kapsamındaki koruma bölgesi derecelerinin ise geçiş dönemi yapılanma koşulları ile birlikte belirlenmesi için, İstanbul Büyükşehir Belediyesinden bölgenin

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 15.11.1995 - 381

Toplantı Yeri

Karar Tarihi ve No: 15.11.1995 -7755

İSTANBUL

güncel hava fotoğraflarının istenmesine ve ayrıca Kurul üyelerince de yerinde incelemeler yapılmasının sürdürülmesine,

l) İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin 20 Ekim 1995 günü toplantısında kabul edilen 1/50000 ölçekli Nazım Plana da bu kararla ilan edilen doğal SİT sınırlarının işlenmesine ve plan notlarına gerekli hükümlerin konmasının istenmesine,

m) Kurulumuzun bu kararının kamoyunda yanlış yorumlara yol açmaması, koruma amacından saptırılmaması ve Koruma Kurulu ile Kültür Bakanlığı'nı yıpratıcı değerlendirilmelere meydan verilmemesi için, gerekçe ve kapsamının Kurul Başkanlığınca daha sonra bir basın açıklamasıyla duyurulmasına ve kararın tüm ilgili kurumlarla birlikte, söz konusu basın açıklaması ekinde dağıtılmasına karar verildi.